

SZERKESZTŐI IRODA

Belmagyar-utca 47-dik szám, hová a lap szellemi részét
illető közlemények czimzendők.

AZ „ELLENZÉK” ELŐFIZETÉSI DÍJA:

Egész évre 16 frt. vagy 32 korona. Negyed évre 4 frt. vagy 8 korona.
Félévre 8 frt. „ 16 korona. 1 órá 1 frt 50 kr vagy 3 korona.

Egyes szám ára 5 kr. vagy 10 fillér.

Megjelenik mindennap, kivéve a vasár- és ünnepnapokat.
Kéziratok nem adnak vissza.

ELLENZÉK.

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP.

KIADÓ-HIVATÁL:

Köszvényi, Belközép-utca 33. szám

HIRDETÉSI DÍJAK:

Egy centiméternyi tér ára 4 kr. Gyárosok, kereskedők
és iparosok árkedvezményben részesülnek. Reklam sora: 1 frt.
Bélyegilleték minden hirdetés után 30 kr.

Nyitlőrti cikkek:

garmand sora után 20 kr. fizetendő.

Szomorú dicsőség.

Mióta az ugynevezett „újabb alkotmányos korszakot” éljük nem fordult elő ahoz hasonlatos eset, hogy az általános költségvetési vita másfél ülésen véget érjen.

Az első ilyen eset most történt meg.

A költségvetési általános vitában csak éppen hat szómonk vett részt, holott eddig mindig hosszú sora a szónokoknak iratkozott fel és beszélt ki magát az idő szerinti kormányok általános politikája felett.

A Wekerle kormányának jutott az a szerencse, hogy hat szómonk után tulesett az általános vita minden fázisán.

Mindenesetre szerencse egy kormányra nézve, ha a parlament nem veszi igénybe idején túl nyújtott vitákkal, mert ez által abba a helyzetbe jut, hogy a költségvetési javaslatból ideje korán törvényt csinálhat s nem kénytelen az eddig divatozott indemnitikák és ideiglenes felhatalmazások alapján végezni a pénzügyi kormányzás kötelességeit.

Wekerle tekintetben szerencsésebb államférfi összes eddigi elődjénél, mert csak éppen neki adatott meg az, hogy ugyszólya minden kritika nélkül élje át a költségvetés általános vitáját.

Már most, ha keressük a szokatlan jelenségnek az okát, azt már azután olyan körülményben találjuk meg, a mely éppen nem lehet kedvező a Wekerle kormányra nézve.

A parlamenti pártok szómonkai ugyanis kizárólag azon okból tartózkodtak az általános vitában való nagyobb részvételtől, mert a Wekerle-kormány olyan kérdést állított elére, a mely mellett még az általános politikai és közkormányzati kérdések is eltörpülnek, és a melyek annyira uralkodnak a kedélyek felett, hogy minden más kérdés háttérbe szorul s a veszi igénybe a törvényhozás tagjainak egész figyelmét és érdeklődését.

Értjük ez alatt az ugynevezett egyházpolitikai javaslatokat.

A Wekerle-kabinet politikai programjának az a sarktetele. Ezzel a

hajánál fogva előrántott javaslattal a szó teljes értelmében felforgatták a kedélyeket és elterelték a figyelmet a nemzet életbevágó érdekeiről és a kormányzat egyéb elsőrendű fontosságú kérdéseiről.

Ma már olyan exaltált állapot uralkodik az egész országban, hogy mindenki csak azt a polgári házassági javaslatot várja, s mert ez urálja az egész közvéleményt, hát a nemzet mandátáriussai még arra sem vehetnek időt maguknak, hogy a kormány általános politikája és kormányzati rendszere felett a kötelező kritikát gyakorolhassák.

Főleg az ellenzéki pártok nem azért nem provokáltak ezuttal részletesebb vitát, mert ma már a közvélemény egész érdeklődése kizárólag a polgári házasság kérdése által van felkeltve és igénybe véve — annak dacára, hogy ez a kérdés még nincs megérve és nincs valamely sürgős nemzeti szükség által indokolva.

A mig tehát Wekerle szerencsés dolognak láthatja a költségvetési általános vita váratlan megrövidülését, mi éppen nem tartjuk ezt szerencsés fordulatnak, mert ebben az apathia bizonyos jelét látjuk a közdolgok iránt.

Ez az apathia pedig előállott annak következtében, mert mesterséges uton terelték el a nemzet figyelmét legfontosabb életérdekeiről.

Ez szerintünk nem szerencsés, hanem végzetes dolog, a melynek odiuma visszahárul a kormányra, mely hatalmi érdekből ilyen könnyelmű játékot űz a nemzet legvitálisabb érdekeivel.

Politikai hírek.

A főrendiház elnöksége. Már adtuk róla, hogy Csáky Albin gróf kultuszminiszter, azon esetre, ha egészségi okokból kénytelen lenne megválni tárcájától, a főrendiház elnökségé fog kinevezetni. Vay Miklós báró, ki már túl van a 90-en is, újból felmentetni kérte magát az elnöki teendőktől. De Szilágyi József koronás, a főrendiház eddigi alelnöke sem hajlandó a tisztét továbbra is viselni, szintén folytonos betegsége miatt — s ez esetben az alelnöki helyre Széchenyi Béla gróf, van kiszemelve. A második alelnök Károly Tibor gróf továbbra is megmaradna.

Az új osztrák kormány esküje. Windischgrätz herceg vasárnap dében tette le a Felsége előtt az esküt, először, mint miniszterelnök. Titkos tanácsosi minőségben való esküdtételnél Trautmannsdorff gróf főkamaraas intervenált. Ezután a kabinet összes tagjai együttesen tették le a Felsége kezébe az esküt, mely alkalommal Windischgrätz herceg intervenált és Klaps báró olvasta fel az esküt. Az eskü után a király egyenkint kihallgatáson fogadta a kabinet tagjait.

A T. Ház.

Budapest, nov. 13.

A képviselőház ma délelőtt 10 órakor tartott ülésén a belügyminiszterium költségvetését kezdte meg tárgyalni.

Elnök báró Bánffy Dező, jegyzők Schöber Ernő, Molnár Antal, Pap Elek.

A napirend előtt felolvasták Vályi Árpád levelét, melyben három havi szabadságot kér. A ház megadta. Ugyancsak napirend előtt szólt föl gróf Tisza Lajos személyes kérdésben, hogy a kik szegedi beszédével foglalkoztak, félremagyarázták intencióit. Ő a lojalitást sem föl nem kálta, sem áruba nem bocsátotta.

Ezután következett a belügyi tárcza költségvetésének tárgyalása.

Holló Lajos a jó adminisztrációt követeli, azért szükséges, hogy a tisztviselők függetlenek legyenek Mielőtt az állam életbe léptetné az állami közigazgatást, meg kell alkotnia a szolgálati pragmatikát és a fegyelmi törvényt. De ekkor is meg kellene gondolnia, hogy nem lenne-e célszerű megtartani az önkormányzatot s azt reformálni? Mert nem fog-e nemzeti szerencsétlenséget létrehozni az állami közigazgatás?

A közigazgatási törvényjavaslatokat meg kell előbb ismertetni a közvéleménnyel. Hogy csak úgy beledobják a törvényhozásba az ilyen fontos javaslatokat, annak szomorú bizonyossága volt a Szapáry-féle javaslat, melyről ma mindenki beismerte, hogy rossz volt. Sürgeti a választói jog kiterjesztését, a választói összeírás rendezését, a választás tisztaságát célzó javaslat törvényre emelését, a főrendiház reformját képviselői alapon. Határozati javaslatot nyújt be, hogy a képviselőház utasítsa a kormányt az erre vonatkozó javaslatok betérjesztésére.

Zay Adolf az állami adminisztráció hibe, de a városokban fenn akarja tartani a választási jogot a városi ügyeket intéző tisztviselőkre nézve.

Bujanovics Sándor mindenkélt

a választási tisztaságot biztosító kérvény megalkotását tartja szükségesnek, csak aztán a közigazgatás reformját illető javaslatok tárgyalását. Hozzájárul Holló Lajos véleményéhez abban, hogy ezek a javaslatok előzőleg a közvélemény elé kerüljenek. Ha már jól meg vannak rostálva és tisztázva a közvéleményben, akkor remélhető, hogy helyes törvényekké válnak. Nem fogadja el azonban a cenzus kiterjesztésére vonatkozó javaslatot, mert annak most nincs itt az ideje, ép azért most a választókerületek kikerekítését sem tartja sürgősnek. A főrendiház reformja sem akut kérdés; ha azaz lesz az ő nézete szerint csupán elvi okból lesz szabad a reformot megcselelni. Felhívja a miniszter figyelmét az orvosok hiányára, továbbá, főleg a felvidéken, a bábadgyre, mert a jó bábák hiánya miatt számos ember pusztul el.

A vándorczigányokra szintén felhívja a miniszter figyelmét, mert ezek vándorlása nem fér össze a közegészség és a közbiztonság érdekeivel.

Gróf Apponyi Albert a választási reformra vonatkozólag csatlakozik Bujanovics Sándorhoz, és sürgeti, hogy a kuriai bírásokodásról szóló javaslatot a bizottság igyekezzék gyorsan letárgyalni.

Hieronymi Károly belügyminiszter kijelenti, hogy a közigazgatási reformmunkálatoknál azt a sorrendet tartja meg, melyet bejelentett. Rövid idő múlva már betérjesztheti a közigazgatási bíróságról szóló javaslatot, azután nemskóra a fegyelmi eljárásról szóló javaslatot, melyek nézete szerint együtt léphetnek életbe. Ezeket követi a közigazgatási törvényjavaslat talán január kezdetén. Az önkormányzat rendezését a járáshoz kell szabni, mert vannak járárok, a melyeknek községei az önkormányzat minden feladataival bírnak, vannak azonban olyanok, a hol egyáltalában nem találunk az önkormányzatra alkalmas, értelmes polgárokat: nem lehet tehát minden városra egyforma mértéket alkalmazni.

A közvélemény előkészítésére nézve megjegyzi, hogy a házassági javaslat nem lehet meglepetés, mert kétszázaléknál több szavazóból áll, valószínűleg a bizottságban is sokáig fogják tárgyalni s a ház elé csak hónapok múlva kerülhet. A választási törvény revíziója nem kerülhet egyhamar a ház elé, de azt nem is tartja szükségesnek, mert nem látja be, miért ne lehetne a törvény kiválóbb anomáliáit novelláris uton változtatni? Ezt megfontolás tárgyává fogja tenni.

Helfy Ignác kifejti, hogy a függetlenségi és 48-as párt azért rövidítette meg a

vitát, mert az időt a fontos javaslatokra akarják fentartani. A közigazgatási reformjavaslatoknak azt a sorrendjét, melyet a miniszter bejelentett, helyesli, de az államosításnak ellene van.

Holló Lajos megjegyzi a miniszterrel szemben, hogy a megyei és községi önkormányzat erősségét óhajtva, nem vár semmi haladást, sem a járási önkormányzattól. A cenzus leállítását is lehetne novelláris uton eszközölni, arra nem kell nagy szervezési javaslat. Nem áll, hogy ez nem lenne időszert s nem félne attól, hogy más ajku állampolgáraink nemzetiségi képviselőket küldjenek ide, mert inkább itt igyekeznének panaszukat előadni, mint az alkotmány keretein kívül.

A ház többsége elveti a határozati javaslatot.

Ezután a részletekre tért át a ház. A közegészségi kiadások tételénél Kovács József a difteritisz-járvány elfojtása végett tendő intézkedést sürgette.

A közbiztonsági kiadások tételénél Hermann Ottó felszólal a gyülekezési jog védelméért; a Budapesten tartott munkásgyűlésekkel szemben a főkapitányság tapintatlanságot követett el, a mivel elmergesítette a dolgot. Bekövetelte az indítványokat, a mi szerinte cenzura, ez nem engedhető meg.

Hieronymi miniszter válasza után holnapra halasztják a vita folytatását.

A polgári házasság.

A kötelező polgári házasság hárdése, mint a N. W. T. budapesti tudósítója állítóg beavatott forrásból értesül, a főrendiházi klerikális-konzervatív többségben szakadást idézett elő.

E szerint a gr. Zichy Nándor vezetése alatt álló főrendiházi ellenzék egy része elhagyja az eddigi zászlót és gróf Dessewffy Aurél vezetése alatt ezentul, mint konzervatív párt a kötelező polgári házasság mellett fog kitűzteni.

A gróf Zichy Nándor vezetése alatt maradt főrendiházi csoport ezentul is a klerikális szolgálatában marad.

A gróf Dessewffy vezetése alatt álló csoport a kötelező polgári házasságot nem nézi egyházi, hanem jogi kérdésnek s kész ezt a törvényjavaslatot megszavazni, ha elegető garanciákat nyújtanak neki arra nézve, hogy a törvényjavaslatok nem fogják az egyház jogait sérteni.

Ilyen garanciát látna a konzervatív csoport abban, ha a vallások szabad gyakor-

AZ „ELLENZÉK” TÁRCZÁJA.

1893. november 14.

Képek.

I.

A tudós.

Egy nagy tudós vizsgálta a csillagokat magas tornyából. Ő csak a csillagokat nézte, az emberekkel soha sem törődött. Egyszer a munkában kifáradva, hátradől karszékeében s lehunyta szemét, hogy pihenjen.

Ekkor, hogy, hogy nem, eszébe jutott, hogy jó volna az embereket is oly tudományos vizsgálat alá venni, mint a csillagokat.

Lefelé irányozta tehát teleszkopját s a magas tornyából letekintett a földre.

Egy mély, sötétlő örvényt látott odalenn, melynek feneketlen mélyén vad vizek hullámai haborgotak, s a taktékok habok közül iszonyu szörnyek emelték fel rémes fejüket. Bánat, nyomorúság, betegség, kétségbeesés és többi társai voltak a szörnyeknek, melyek éles torkaikat feltárva, táplálékra várakoztak.

És a rémes örvény felett, a haborgó taktékozó hullámokora keresztül két keskeny, ingadozó szál deszka vezetett, melyeken szakadatlan sorban, szüntelenül jöttek és mentek az emberek.

Minden ember feltartotta kezét s egy vékony, vékony, alig látható sugárba kapaszkodott. E gyöngye, fénylő szál volt a Reménység s ez volt minden támaszuk az örvénylő sötétség felett.

A midőn valamelyiknek kezében elszakadt a vékony fonál, az lebukott az örvénybe.

vénybe. Darabig még küzdött ott, még nyújtogatta kezét az elszakadt sugár után, de az éhes szörnyek gyorsan rárohantak s elnyelték.

Nagyon gyakran elvették az emberek az utat; a keskeny pallón szembe találkoztak s rövid küzdelem után az erősebb lelökte a gyengébbet a mélységbe; de leggyakrabban mind a ketten lebuhtak. A tudós szeme elkáprázott e céltalan vándorlás és küzdelem láttára. Kifogyhatlan, szakadatlan sárba vándoroltak az emberek e szédítő örvény felett, a remény gyöngye, szakadozó fényugarába kapaszkodva...

— Vajjon hova futnak és miért? — töprengett magában, s igyekezett mélyebben beletekinteni e titokba; de nem látott egyebet, csak a megfogyhatlan végtelent, örök semmit.

És a többek között saját magát is ott látta, mit sem törődve embertársával, futva valami fantom után, — és nem tudta megmondani, hogy honnan jön, hová megy és miért fárad és küzködik oly nagyon...

II.

Örök vágy.

Virágos mezőkön, puha gyepgazsádon játszadozott a gyermek s vágyó szemekkel tekintett a nagy erdő felé, ott messze délen. Oh, bár csak nagy lennék, hogy már abba az erdőbe mehessek! — sohajtozta mind-egyre. S a gyermekkor örömeit már megkecséríté a vágy az ismeretlen után.

És egyszerre, észrevétlenül az erdőbe jut. Utatlan utakon bolyong, álmodozva szüntelenül, kergetve, űzve egy aranyfényű, röpke szárnyú tüneményt és bizton hiszi, hogy ha ma nem, de holnap el fogja érni...

— És akkor lesznek én csak igazán boldog — sohajtozta az ifjú, s észre sem veszi,

hogy mig azt a soha el nem jövő holnapot várja, egyszerre csak elröppent mellőle a tündér, mely idáig kísérte — a fiatalság tündére — s hájára egyszerre ráhullt a fehér hó, körülötte hideg és sötét lesz, térdei megfáradnak, s az erdő szélén fáradtan roskad le.

De még akkor is mind csak a holnapot várja, mely meghozza neki mindazt a boldogságot, melyet a ma soha sem adott.

De a halál nem vár és eljön érte. S a mint a végtelenen keresztül repülnek, az ember vágyódva tekint vissza a földre, melyet most egészen más szemekkel lát, mint azelőtt, s fájdalommal gondol vissza átlamadott, elfecsérelt, örök vágyakozásban eltelt föl nem használt életére...

— Oh uram — kiált — hagyj visszatermem oda! Hiszen ott most minden szebb, mint azelőtt! Én nem is éltem idáig! Most jobban fel tudnám használni életemet azon az igazi földön ott lent, mint a hol eddig éltem!...

— Bolond! — felel az Ur — Hiszen ott élél és ott haltál meg!

III.

Harcz.

Két óriási szellem találkozik egy nagy hegy tetején.

Az egyik nehéz, fekete lepelbe van burkolva, sötét, komor arca veszteséjéről pillantással tekint körül, s két keze tyújos vasból van alkotva.

A másik könnyű fehér ruhában, ajkain szivderítő mosoly, kezében balzsamos illatú rózsák s szeméből menyői fény sugárzik.

Alant a völgyben az ember küzködik, vívódik, harcol és fárad, s kezében vándorbottal törekszik előre...

A sötét szellő pillanatilag kárörvendő,

gunyos mosolya szemléli az ember törekvését, — aztán leszáll és suljos vaskezelével alásujt.

Századok alkotása omlik egy perc alatt össze; hörgés, halálkiáltás hallszik a romok közül s az ember vérző sebekből boritva, kétségbeesetten borul a porba.

A sötét szellem ismételt csapásra emeli fel vaskezelét, hogy végkép megsemmisítse az embert, de ekkor alászáll a másik szellem s feltartóztatja.

— Ki vagy? — riad az haraggal reá.

— Miért tartóztatasz fel?

— Ki vagy te? — kérdi a másik szeliden.

— És miért bántod azokat, kik semmit sem vétettek neked?...

— Nekem jogom van az emberhez. Az én nevem: Szerencsétlenség!

— Az enyém Jótékonyosság — felel a másik halkan, bekötözi az ember vérző sebeit s ismét kezébe adja vándorbotját.

IV.

Az igazi tudomány.

Kimértlve, a tudomány kutatásában kifáradva tilt irásztala mellett a férfi. Mi az, a mit tudni akar? Minden. Mi az a mit tud? Semmi...

Évszázadok jöttek, évszázadok mentek, s a fényes nappal és a sötét éjjel mindig ott találják őt az irásztal mellett görnyedve, kísérletezve a laboratoriumban, vagy csillagok éjeiken a teleszkopon át kutatva a mennybolt titkait. És ha eljön a ma, szánó mosolylyal gondol az évszázadok előtti csillagászok, theológusok, természetbárárok és orvosok tanaira és eszméire — és mikor eljön a holnap, szánó mosolylyal gondolkodni viszont ő reá...

Midőn azonban a tudomány lázától elgyötörve, s mély hasztalan gondolkozásban

kifáradva összeroskad, — halk, nesztelen léptekkel közelít felé a nő.

— Mi bánt? — kérdi szeliden.

— Gyötör a tudás szomja!

— Mit akarsz tudni?

— Mindent. Megakarom ismerni a világegyetem természetét. Meg akarom különböztetni az erőket, melyek közöttünk működnek; a vonzást, a hőt, a fényt, a villámosságát s mindent, minek megfigyelésére még érzékünk sincs. Kutatom az emberi élet végokait, az istenség létezését, s a pozitív tudományok határát — vagy határtalanságát.

— És aztán? — kérdi a nő csendesen.

— Aztán?... nyugodt lesznek, — ha mindent fogok tudni!

— Milyen balga vagy, milyen dőre vagy! Keresed azt a mi nincs; ezért tűzöl magad elé, melyet elérni nem fogsz soha! Utatlan utakon rohansz előre, üldözve egy láthatatlan fantomot, s mig te elgyötöröd magad, s mint tévest, eldobod holnap azt, mit ma igaznak véltél — azalatt én, társad, évszázadok, évezredek óta tudok már mindent, minél többre emberi elme véges tudománya nem taníthat!

— Nevetséges hivatkozás! Hogy mersz te, a gyöngye elméjű nő olyat állítani, hogy mindent tudsz; többet mint a bölcs, erős agyu, gondokodó férfi? Hiszen ő is csak akkor éri el a tudás legfelsőbb fokát, ha beismeri, hogy nem tud semmit! És te tudnál mindent? Fizikai lehetetlenség, a mit állítasz; a nő sohasem tudhat többet, mint a férfi. Agyának alkotása nem engedi. A sztrike állomány sokkal kisebb felületet képvisel nála!

— És én mégis mindent tudok, többet mint te, — válaszul szelid mosolylyal a nő.

latáról szóló törvényjavaslatból a felekezeti-közlönyre vonatkozó szakasz kimaradna.

Ha pedig az új part emez óhaját nem teljesíthet, akkor azt fogja követelni, hogy a felekezeti-közlöny gyermekei nagykorúságukig valamely pozitív vallásban neveltesse fel.

Az új osztrák miniszterek.

Windischgrätz Alfréd herceg, október 31-én töltötte be 42-ik életévét. A minisztérium legfiatalabb tagja, de azért már politikai multja van, miután már 1876 óta örökös tagja az urakházának. A konzervatív pártnak határozott híve. A cseh tartománygyűlésen tartott beszédei feltűntek előkelő hangjuknál és tartalmuknál fogva, s a bizottsági tárgyalásokon is kiváló képzettséget árult el.

Az az állás, melyet a német-cseh kiegyezéssel szemben elfoglalt, a csehországi németek előtt nevének a legjobb hangzást adta. A jogtudományok doktora s általában kiváló jogásznak és szónoknak tartják.

Dr. Plener pénzügyminiszter 1841. október 18-án született Egerben Csehországban. Kezdetben a diplomáciai pályára lépett s Párisban, majd Londonban működött az osztrák-magyar követségnél, de 1873-ban visszalépett. Az egri kereskedelmi kamara képviselővé választotta, s csakhamar kiváló tagja lett a birodalmi tanácsnak. Felsőoktatási a budgetviták alatt, széleskörű ismeretei, éles politikai ítélőképessége bámolatot kellettek a kiváló szónoki tehetsége vezérrepet biztosítottak számára nemcsak saját pártjában, hanem az egész parlamentben. Beszédje egyszerű, tárgyilagos, de hatalmas és meggyőző erejű.

Gróf Taaffe mondta róla, hogy inkább kétszer hallgatja meg, mint egyszer: s ez a legjobb jellemzője Plenernek, ki a kabinetnek disze lesz.

Dr. Madeyaki az új közoktatásiügyi miniszter egyik legképzettebb tagja az osztrák képviselőháznak, s annak második alelnöke volt. Kiváló jogász és politikus, jeles szónok és debator. 1841-ben született Siemianban, Galiciában. A jogi tanulmányok bevégezése után 1863-ban törvényészi hivatalnok volt s 1870-ben az igazságügyminisztériumban nyert alkalmazást. Két évvel utóbb kilépett az állam szolgálatából jegyzői hivatalra vállalt. 1879-ben választották meg először képviselővé, a mikor egyúttal a krakói egyetemen magántanárként neveztek ki. 1885-ben ismét meghívták az igazságügyminisztériumba.

Gr. Wurmbrand kereskedelemügyi miniszter 1838 május 9-én született. Kezdetben a katonai pályára szánta magát, de később századosi ranggal kilépett a szolgálatból, s a nemzetgazdasággal kezdett foglalkozni. 1879-ben a gráci kereskedelmi kamara képviselővé választotta, s a képviselőházban nemcsak előkelő szerepet játszott minden nemzetgazdasági és kiválóan vasúti kérdésben.

Jaworsky lovag, a lengyel miniszter 1825-ben született Galiciában. A jogi tudományokat elvégezve, 1846-ban állami szolgálatba lépett, de állását rövid idő múlva megvált. 1870. óta tagja a képviselőháznak. A Taaffe-kormány alatt nagy befolyása volt. 1885-ben az adóbizottság elnöke, s 1887-ben a birodalmi törvényeségi tagja lett s az uralkodó II. eszt. vaskoronarenddel tüntette ki 1888-ban a lengyel klub elnökévé választotta. Nagy híve volt gróf Taaffenak s kritikusi helyzetekben gyakran nyújtott a volt miniszterelnöknek segítséget, de a választási reformjavaslatl szemben állást foglalt. Előrehaladott kora dacára erőteljes ember.

Ellentmondási viszketeg — asszony a neved! Ám bizonyít be azt a nagy tudományod. Felelj, mi az a minden, a mit te tudsz — több mint a mit én, a hatalmas férfi tudok!

És a nő felelt:
Szeretni!

A szegény Kata házassága

Angolból fordította

Amica.

XVII.

(Vége)

(37)

A beteg állapotát az első perctől kezdve feladták; a sértések oly borzasztók voltak, hogy a gyógyulásnak minden reményét kizárták.

Doktor Latrobe nem halt meg rögtön, szinte három hétig élt a legnagyobb kínok között, az egész idő alatt Kata által ápolva, oly ügyességgel és bámolatossággal, mi mindnyájunkat meglepett.

Kata — mondá a beteg, lázasan szorítva a felesége kezét s szeméit annak a szelid arcára függesztve — én két okért gyűlöltelek tégedet. Először azért mert meguntalak, a hogy előbb utóbb mindenik asszony meguntam, másodszor azért, mert Cazenova Liliánt kívántam a helyedbe tenni.

Liliánt — azt a gyermeket! kiáltá Kata remegő ajkakkal. Kérem ne beszéljen róla; hagyja ki az ő nevét! Beszéljen saját magáról és rólam.

Nem tehetem, libegte; mindet el kell mondanom — végre az igazságot meg kell mondanom. As a gyerek, a hogy te nevezted megbírta a hogy egykor te tévedt. Kata, Lilián gyűlölte engem, a hogy egykor

Gróf Falkenkayn földművelésügyi miniszter;

gróf Welsersheimb honvédelmi miniszter;

gróf Schönborn igazságügy miniszter; és

Bacquehem belügymin. alelközös kabinetnek is tagja volt.

Bach Sándor.

Egy szomorú korszak gyászos emlékü alakja a hírhedt Bach Sándor báró tegnapielőtt végképp leltant az élet színpadjáról.

A meddig Magyarországon lesz a világ, felejtethetetlen lesz a tizenkilencedik század közepének kiszénvedése és Bach Sándor neve, ki hazánkat megsemmisíté s nyelvünket elrabolta. Tette karddal és bitóval, börtönnel és elnyomással a szarnokság minden eszközével. Ez a Bach Sándor halt meg, mint nyolczvanéves aggyasztán a világtól elrejtve és elfelejtve, egy kis kastélyban Bécshez közel. Minden a mit alkotott összeomlott, átok fekszik egész életén.

Levertett a magyarok forradalma, ekkor következett Bach, nem az utolsó a magyar nemzet és alkotmánya ellen tört osztrák államférfiaknak, de a legnagyobb.

Bach fanatizmussal s egy ifjú germán hevével fogta fel II-ik József császár eszméjét és Ferenc eszárú kiárlését, egy egységes osztrákbirodalmat alkotni.

A világi szerezéslenségek méréséget adott neki, hogy Európa előtt proklamálja Magyarországot megszüntetését, Ferenc császár az osztrák császárság alapítója, csak az örökös tartományokra hirdette ki pátenst, melyben az új osztrák császárságot létesíté. Magyarország megtartotta közjogi önállóságát.

Bach az elesett nemzetet vérele akarta fullasztani s kiáltotta a kebelezését az egységes osztrák császárságra, melynek egyik tartománya lön. Nagy erőszakkal és ravaszsággal elkövetett aztán mindent, hogy a magyarokat gyöngítse és új alkotását megsemmisítse.

Feldarabolta az országot négy külön részre. Erdélyt, Horvátországot, Bácskát és Bántot arra szánta, hogy százszokkal, oláhokkal, szerbekkel és horvátokkal költöngye azt a részt, melyet Magyarország néven meghagyni kellett.

Ezt itt négy kerdőre osztá fel, külön adminisztrációval és igazságszolgáltatással, de egy katonai és polgári főkörmányzó alatt. A magyar hazafiakat kivégezték, bebörtönözték, száműzték, besorozták, az urakat falvaikon internálták, zsandárokkal őriztették. Német katonasággal rakták meg az egész országot, német és cseh hivatalnokokat küldtek ide ezrével, kik az osztrák bürokrácia rendszere szerint vitték a közigazgatást és intézték az igazságszolgáltatást is.

Mindent némittől az osztrák törvények és rendeletek szerint. Behozta a német polizsát és fizették a spiczliket. Németre fordították a magyar egyetemet, s az összes fő- és középiskolákat.

Elnémetesítették a magyar gőzhajózást és minden vasutainkat. Elnyomták a magyar sajtót cenzurálva, s proterálták a német hírlapiródmakat és színművet. Bezárták a magyar Akadémiát.

Katolikus püspökké Bácsból a legultramontanabb germanizátorokat neveztek ki s megállapították az oláh és horvát érsekségeket.

A magyar katolikus egyház szétfórására Bach 1864-ben megkötötte a római pápával a konkordátumot. Aztán nekiesett a protestánsok jogainak a Thun-fele pátéssal és a pánszláv szuperintendencia felállításával.

te gyűlölte és énelhároztam, hogy bár minő akadályok dacára megnyerem, a hogy téged megnyertelek.

Ha csélt értem volna, ő reá is csak hamar reá untam volna. E — kiáltá a régi csufondáros fényel a szemében — mire való a „Ha” szó felett idézni?

Most már biztonságban vagy tőlem; de terveim olyan jól voltak szövel Fúrcaux-Ornagoyt és téged összehoztalak; arra számítottam, hogy a régi szeretőddel megszökööl — és szinte megtervél!

Nem, nem, nem! — ellenveté Kata. De Latrobe ridet megvételével folytá:

Ab, most azt gondolod! De te gyenge voltál és egy szilárd nem gyánított nyomás által hajva, előbb több gyezetedet követted volna, ha Keane Mildred kisasszony közebe nem jön.

Az utolsó szavakat meglepő energiával mondta, a feleserevett gyűlölet energiájával; és az ágyban felmelkedve, vadul nézett réam kit eddig ignorált de most parancsolólag oda rendelt és a meghiusult düh vad szenvedélyt reitenetes volt látni, főképpen egy haldoklónak a szemében.

Igen — folytá a mint dühös tekintetét oly nyugodtan állottam ki a hogy csak tudtam. Maga — maga volt az eleitől kezdve végig a ki terveimet meghiusította. Ha maga közebe nem jön szabad lettem volna és —

Ms gyilkos! — egészítém ki a szavait. Doktor Latrobe, én az ön gonosz terveiről nem tudtam semmit; s ha azokat meghiusítottam, csak az isten vak eszköze voltam. Ne vesztgesse az idejét azzal, hogy engem gyűlöljön, de kösönje meg az irgalmas égnék mely engem ide küldött, hogy mind a kettőjüket megmentsem.

Kösönjem meg! — ismétlé dühösen és gunyosan és egy kevés ideig azt hittem, hogy ismét kilör a haragja — de a

Gazdaságilag Magyarországot Ausztriába olvasztotta s iparilag és kereskedelmileg teljesen alájaveitette. Osztrák bankót és német pénzt veretett. A magyarnak jajaatnia sem volt szabad, ha nem akarta: „hogy mint rebellist felségárulással vádolják.

Ezek az emlékek fűződnék Bach halálához. Ezek elevenednek fel most minden magyarban.

József Ágost esküvője.

József főherceg derék fiának József Ágost főhercegre esküvőjéről ma következő tudósítást kapjuk:

József főherceg családjával együtt hétfőn reggel fél 9 órakor Pozsonyba odarekezett. Fogadására megjelentek Luitpold régensherceg, Lipót herceg, mindketten osztrák-magyar ezredük uniformisában, Terézia hercegnő és József Ágost főherceg, menyasszonyával. Lipót bajor herceg és felesége ezer márkát ajándékozott a müncheni szegényeknek az esküvő emlékére.

A király dében Münchenbe érkezett. A pályaházban Luitpold régensherceg, Lipót herceg s a királyi ház majdnem minden tagja várták. Mindannyian osztrák erzedesi egyenruhában voltak. Kiálunk bajor tűzerezedesi uniformist viselt.

Mikor a külön vonat a pályaudvarba robogott, a zenekar az osztrák néphimnusz játszott. Luitpold a waggon lépcsőjén öléssel és csókkal üdvözölte a királyt. Ugyancsak rendkívül szívélyesen üdvözölte egy mást a király és veje, Lipót herceg.

A többi bajor herceggel ő felsége kezét szorított, aztán a magyar diszruhában megjelent Wrede herceg osztrák-magyar követet és báró Walsen főkamarást és osztrák-magyar követségi attaché üdvözölte.

A király Luitpold régensherceggel végig ment a testőrgyalogságnak zászlóval kivonult diszszázada előtt.

A pályaudvartól a királyi palotáig vívó utak zászlókkal voltak dissitve. Temérdek néptömeg várta uralkodónkat és mindenfelé lelkesen éljenzte.

A király Luitpold herceggel boldogult II. Lajos király gyönyörű diszhintájában bajtatott a királyi palotába. A hintó előtt és után egy-egy lovasosztag haladt.

Politika az egyetemen.

Budapest, nov. 13.

A fővárosi egyetemi ifjuság tegnap délután közgyűlést tartott, hogy azon állást foglaljon a küszöbön levő egyházpolitikai reformok mellett.

A tanácskozás lefolyása olyan volt, a milyent még nem látott a város háza terme. A gyűlésen az első beszéd után általában a legnagyobb zaj és lármá uralkodott, a mit egy csomó oláh nemzetiségi egyetemi hallgató mesterségesen szított. Kevessen, alig 15—20-an lehettek, de annál jobban gyűzték torokkal s egymást váltották fel az izgató jelenetek épen az elnöki emelvény előtt, a hol helyet foglaltak. Bottlik elnök a főkolompokot kiutasította a tereméből, de a rend csak nem akart helyreállni, úgy hogy a rendőrség részéről egy fogalmazó kíséretében jelen volt Mátyás Hugó rendőrkapitány többször akarta a gyűlést feloszlatni.

Engel Aurél joghallgató nyitotta meg a közgyűlést, Bottlik József joghallgatót

Kata eseklő szeméi arra kértek, hogy huzodjam vissza és rögtön engedelmesskedtem.

Amint az ajtóból visszazentem, oly odadőlő gyöngésséggel láttam őt a kínosan vergődő és nyögő beteg felibe hajolni, a hogy egy anya tenné szenvedő gyermeke felett; és azt gondoltam, hogy az anyagi lényel az oldala mellett, még az a jövő is, melytől nagy oka van félni, még az a völgy is, melyen keresztül kell menni, e nyomorult bűnös ember előtt elveszitheti borzalmakat egy részét.

E jelenet után alig láttam a beteget, ámbár mind végig Elm Courtban maradtam. Kata keveset beszélt arról a mi közte és azon férfi között történt, a ki az ő életét tönkre tette. Ő vissza reitett ettől a tárgytól; de azt az egyet mindnyájan tudtuk, hogy a haldokló férfi egy pillanatra sem engedte el maga mellől. Ő több volt mint apolóné, több mint felség, gyermek, sőt több mint a milyen egy anya tudott volna lenni.

Végre kiszénvedett, a felesége harjai között halt meg, áldásokat kérve annak a drága fejére, kihez ő oly kegyetlen volt; utolsó lehelletével azt mormogta, hogy miután Kata megbocsátott neki, bátorodik remélni, mert az isten nem lehet kevésbé könyörűletes mint ez a gyenge teremteté, a ki ellen ő annyit vétett.

No, Cazenova asszony! — kiáltá Ted, a nyitott üveg-ajtón keresztül jöve, s a virágokkal diszített kandeló előtt levő szőnyegen megállva — s pajzán kacsinással nézve réam. Azt hiszem, hogy ez időre megállapítottam mind azokat a töröket, melyekkel ártatlan barátainkat meg akarod fogni! — te a legelvetemadettebb házasság-csináló vagy!

Széggyeld meg magadat Teddi; én nem vagyok az! tiltakoztam a vád ellen. — Aronban, valóban nagyon különös volna, ha

ajánlván annak elnökét, a ki erre a melléje választott jegyzőkket elfoglalta helyét.

Engel Aurél jh. erre a következő határozati javaslatot nyújtotta be: „A budapesti egyetemi polgárság közgyűlése szívből üdvözlé ezen államférfiakat, kik felismerve a kor követelményeit, liberális alapon fejlesztik tovább a magyar államéletet; kijelenti, hogy lelkes örömmel csatlakozik hozzájuk és támogatja őket a benne rejlő erkölcsi súlylál.”

Ezen érzelmeik tolmácsolása czéljából a polgári házasság és vallásszabadság eszméinek előharcosait: Wekerle Sándor dr., Szilágyi Dezso és gróf Csáky Albin miniszterekhez tizenkét tagból álló küldöttséget menesztettek.)

Több ellenvélemény meghallgatása után Engel Aurél indítványának a küldöttségre vonatkozó részét visszavonja és azt akarja, hogy, az a miben az ifjuság megegyezik, a szabadelvű reformok melletti állásfoglalás, mint az ifjuság egyhangú határozata jussan a nyilvánosság elé.

A közgyűlés egyhangulag elfogadta Engel Aurél indítványát Párechich László egyetemi kör elnök ama tödsásával, mikép ezt oly reményben teszi, hogy a szabadelvűség kultusza a nemzeti eszmék apolálásával kapcsolatosan fog történni.

Berde Mózes élete czélja.

Székelv Keresztur, nov. 12.

Berde Móza hagyatéka orsz. figyelem tárgyat képezi, azért Berde Mózes ama humánus érzesű férfiak közé tartozott, kiknek fáradszadlan munkásságuk eleitől végig valami nemes célon sarkallik. Családja nem lévén élete czéljúl nem egyesek, hanem egyháza boldogítását felvirágztatását tűzte ki. E czél elérésért fáradozott, munkássága közepette ez lelkesítette.

E czél megvalósítására való törekvésben leli magyarázatát az ő puritán egyszerűsége mely az ő egész életét jellemzi, melyet sokak figyelmet gyakran magára vont. E czél kivételében ő mindig szilárd állhatatos, következetes maradt.

Állításom igazságát bizonyítják: az ő sokoldalú buzgó egyházi munkássága, egyháza oltárára még életben tett több alapítvány, barátság, birtokossai főbbjeinek több alkalommal tett azon nyilatkozata, hogy egyetlen óhajja volna látni egyháza anyagi helyzetének jobb sorsra fordultát, melyhez ha Isten élteti, egész erejéből ő is hozzá fog járulni, egyháza iskolái tanulói sorsa iránti érdeklődése, irántuk való szeretete.

De mind ezeknél többet mond a még 1888-ban kelt végrendelete, melyben az unitárius valláshűzséget hagyta egyetemes és általános örökösének, melyben így szól: „A méltányság, az osztó igazság parancsát követem, midőn ezenel végrendelem a magyar unitárius valláshűzséget egyetemes, általános örökösömnek (Universalis Haeres) minden ingó és ingatlan javaimmal és jogaimmal kivétel nélkül.”

E végrendeletben czélját valósította meg, egyháza, házaja iránti forró szeretetének bizonyítványát tette le.

Arról, ki egy buzgó életmunkásság közepette czélja megvalósításához annyira kitartó, következetes marad, ki czélja elérhetéseért talán még némi szükségleteket is megvon magától, ép észsel, józan gondolkodással feltehető-e, hogy az oly igaz lelkiismerettel, szent meggyőződéssel tett végrendeletét józan észszel egyszerre csak megsemmisíti, azt a végrendeletet, melyben élete czéljának megvalósítását oly édes örömmel látta, mely öreg napjaira azon boldogító, megmagyartó tudatot szülté lelkében, hogy az ő élete nem volt haszontalan, melynek

annyi évek múlva nem kívánám Katát látni és tekintetbe véve, hogy te és Furnaux Jankó milyen jó barátok vagytok —

Igen, — vágott közbe Ted, olyan komolyságot színelve, hogy szerettem volna neki egy nyaklevest adni, — nagyon különös volna, ha én a Jankó társasága után hasonló vágyódást nem éreznék; aztán hirtelen megváltoztatta a hangját, gonosz nevetéssel azt tette utána — Mili, hasztalan tiltakozol, négy év óta vagytok a férjed és egy teljesen kiábrándult férfi. Midőn azokat a rég elvált és oly sokat szenvedett szeretőket összehozod, tudom, hogy az lesz a dolgod, hogy minél előbb férj és feleséget csinálj belőlük.

És miért ne tenném azt? — buzgalmamban felállottam és a férjemhez mentem most már minden tréfalóssággal felhagytva. Ted, én nem vagyok házasság-csináló, de semmi fáradságot nem kimélnék, hogy Jankót és Katát végre összehozzam. Miért ne legyenek férj és feleség? Kata négy év óta özveg; azt hiszem, hogy reá szolgált már, hogy boldog legyen!

Természetesen! — Mili, te megcsinálod az örösséidet és aztán harcra kelez veld, mondá a férjem most már nagyon nyájasan és komolyan. Semmi akadály nem áll utjokban, hogy egymást boldoggá tegyék és kétségtelen, hogy idővel meg fogják azt tenni; de édesem, legyen egy kis türelmed.

De nincsen, — ismertem be bűnbánólag. Ted, az igazat megvallva, én attól félek, hogy Kata az önfeláldozás terén valami borzasztó oltobaságot követ el.

A vezeklés eszméje révi gyengeségeért olyan szilárdul befészkelte magát az ő kis buta fejécskéjébe! — és meglehetsz róla győződve, hogy az ő kedves mamácskájá, Charterisné asszony, nem mulasztja el az örökös özvegység szépségét prédikálni, valahányszor alkalma nyílik reá.

Édes nem gondold, hogy Jankó

megtevésénél annak érvénybe maradására minden kigondolhatót megtett, melyben nem győzi eléggé kérni a hagyományát egykoron kezelőket, — hogy az általa kijelölt czölökra „sok fáradsággal, áldozattal szerzett” hagyományát épségben őrizzék meg, sőt még hazánk közoktatási miniszterét is felhívja hagyatéka kezelése és végrendelete végrehajtása felügyeletére.

S erre, a kik Berde Mózes az ő egyenességét, igazi jellemét ismerték, rá sem is gondolhatnak.

S ez a főtérves méltánytalanság elkövetése volna azon nemes férfi emléke iránt, ki egyházát, de egyszersmind hazáját is, akarta boldogítani.

Igen, hazáját is mert mi a hazai egyesek, társulatok, egyházak összessége. Ezek jóléte, boldogsága a hazáé is. A ki egyháza oltárára áldoz, az meghozza az áldozatot hazájának is.

Ennélfogva Berde Mózes nagy hagyománya az unitárius egyházközönség számára állami, nemzeti fontosságú. Igen, mert egyháznak gymasiuai a más egyházakéval együtt a magyar közmívelődés szolgálatában állanak, a magyar közmívelődés fejlesztésére, fölvirágztatására vannak hivatva, a magyar hazának nevelnek egykor ügyeit intéző művelte férfiakat.

Igen, e hagyomány a magyar közmívelődés fölvirágzását emelni van hivatva.

A ki egy ily nemes ügy szolgálatára teszi fáradszadlan munkássága által gyűjtött nagy vagyonát, az méltó az utókor haládjára, az oly emléket emelt magának, melyet az idő meg nem emész.

Ez emlék van hivatva ragyogtatni Berde Mózes nevét, emléket az idő végeig. Ezt a porladhatatlan emléket minden unitáriusnak, minden igaz hazafinak méltó érzelmekkel kell tisztelnie, ennek épségben maradásá följött örködni szent kötelessége; ezt eldönteni nem szabad, nem lehet, mert hisz a kegyelet szent, annak tartották őseink, annak kell hogy tartuk mi is.

Egy ily emlékek fennmaradásáért megingatathatóságáért való esetleges kűzdelemben igaz ügyben egy erkölcsi testület érdeké mindig felette áll a kell hogy álljon magán érdekeknek.

Ezt mondja a méltányság, a jó lelkiismeret, a közvélemény, az igazság.

SZÉKELYFÖLDI.

MINDENFÉLE.

Kolozsvárt, november 14.

— **Uj regény.** Szegény kis Jurdith ezimen uj regény indul holnap az „Ellenzék” tárczájában.

A regényit kitűnő fordító Amica (Sámi Lászlóné) nagy figyelemmel fordította angolból.

A regény az angol társadalmi életből van merítve, az életet tükörözi vissza s a figyelmet kezdettől végig, — egészen lekötí.

A minden tekintetben érdekes regényre felhívjuk olvasóink figyelmét.

— **Pótadó.** A városi költségvetés tárgyalását tegnap fejezték be Kolozsvár város közgyűlésén. A város jövedelmeiből nem fedezhető kiadások fedezésére harmincz kilencz százalékos városi pótadó lesz 1894. évre kivetve.

— **Színház.** Tegnap este volt első hangversenye Ondrieck Ferencz, hírneves hegedűművésznek. Az estéli játéka arról győ-

éppen olyan meleg ékesszólással fogja a kérdés másit oldalát megvitatni.

— Nem tudom, Kata oly keveset beszél róla a leveleiben. Lehet, hogy Jankó megváltozott — a férfiak oly csudálatos bábké teremtetések — Ted, lenet, hogy Jankó a gazdag özveghez restel közeledni.

Csak az ég tudja, hogy mi minden történhetik ha az ember őket magukra hagyja. Lehet, hogy Kata visszautasítja, vagy lehet, hogy Jankó sohasem kéri meg.

— És ha te közvetítet magadat?

— Akkor én legalább elősegitem a válságot, — mondám, határozottsággal. Oh Ted, gondold el, hogy milyen pompás volna őket együtt boldognak látni — olyan boldognak édes, amilyenek mi vagyunk; és mily borzasztó volna őket egykiki segítségé hiánya miatt egymástól eltávolodva látni! Úgy e drágám segítségemre leszel? — csak most az egyszer tedd meg.

Mielőtt Ted válaszolhatott volna, a csarnok a táján levő hangos kopogtatás és csengetés — ily kora reggel rendkívül szokatlan esemény — teljesen megváltozták a férjem gondolat menetét.

— Szent ég, kijöhet ilyen hallatlan órában? kezdém.

De egy kora látogatónál nagyobb meglepetés várt reánk. A család e pillanatban nyitotta ki az ajtót, és Furnaux Jankó jött be Katával.

Alig tudtam a szemeknek binni, és olyan rémülve bámultam rájuk, hogy elijeztettem volna bárkit, aki szívesen látná nálunk. Nem lett volna úgy meggyőződve mint ezek De ezek nem mozdultak; ott állottak, talán nem egészen feszélytelenül érezve magokat de oly teljes elégtétellel, és boldogsággal sugárzó arccal, hogy örömben a szívem gyorsabban dobogott, és gyanította az igazságot.

— Isten horvát mind a kettőtököt! —

zött meg hogy Ondricek egyetlen a maga nemében, ki a legnehezebb darabokat és bűmlátos könnyedséggel és virtuozitással játssza meg. A közönség kevés számban jelent meg a nézőtérre, a mi valószínűleg a felemelt helyárak miatt történt. Ugy tartjuk, hogy minden felemelés nélkül is eléggé emeltek a színházi árak. Epen ezért nem tartjuk finánciális szempontból sem helyesnek az áremelést.

— **Nők a kereskedők könyvtelénél.** A kolozsvári kereskedelmi és ipar kamara felhívja mindazokat, akik pénztárlevelezést, vagy könyv vitelnél kereskedelmi tanfolyamot végzett nőket ohajtanak alkalmazni, hogy ez iránt a kolozsvári leány iskolához Kolozsvárt vagy pedig Zilahon az állami polgári leány iskolához forduljanak.

— **Az Erdélyrészi Falka Vadász Társaság** vadászatai Alsó-Zsukon folyamatban vannak. A vadászatok még a múlt héten kezdődtek. Az idő kedvez az egészséges és egyúttal testedző sportnak. A vadászatokról s az eredményről, azok lefolyta után, részletesen fogunk referálni.

— **A kolozsvári kerékpáros egyesület** tagjai a torna-vivoda nagy természetként 4 órára meggyertek. A teremben az órában kerékpár gyakorlatokat és vívó gyakorlatokat fognak rendezni. E gyakorlatok sorrendjének és egyéb módosításainak megállapítása végett f. hó 15-én este 6 órakor a tagok hid-utca 3. szám emelet gyűlést tartanak.

— **Törvénysértő oláh pap.** Jeles oláh pap az indali oláh pap, ki a torda-aranyosmegyei tanfelügyelő által, hivatalból hozza intézett tanügyi kérdésre azt írta vissza oláh nyelven, hogy „ők csak egyházi főbb hatóságának köteles válaszolni.” Na, hogy a kakas csipje meg a papját. Hátha nem akarszának nyögés lesz a vége, mert az illetők a közoktatásügyi miniszter tudomására juttatták a dolgot.

— **Lefoglalt járdá.** Az ügyvezetőség szemben a járdá 3 hónap óta el van foglalva. A közönség bókái érő sárban kénytelen menni. Vajjon ha az építő mestert 100 frtig megbüntetné a hatóság (mert ez volna a rendje) nem tisztítaná-e ki a járdát 10 óra alatt? . . .

— **Meghívó.** A kolozsvári középiskolai tanárjelöltek segélyegylete folyó hó 15-én, szerdán d. u. 6 órakor a központi egyetem VIII. sz. tantermében közgyűlést tart. melynek tárgyai: a. Elnöki előterjesztés. b. Titkári előterjesztés. c. Pénztárosi előterjesztés. d. Az ez idei költségvetés előterjesztése. e. Jelentések, indítványok és interpellációk. Pap Károly e. i. elnök. Perényi József e. i. titkár.

— **Komárom hőse** cz. alatt dr. Vajda Emil — tanár, a „Kossuth Lajos élet és jellemrajz” népszerű írója, újabb művet írt, mely a Franklin társulatnál jelent meg. A díszes kiállítású mű Klapka György életével és jellemzésével foglalkozik behatóan, ügyesen csoportosítva azon érdekes adatokat, melyek a jeles férfiút szabadságharcunk egyik jelentékenyebb alakjává tévék. A szépen és vonzóan írt s Klapka hű fényképével ellátott mű ára csak 40 kr. Alánjuk melegen az ifjuságnak s t. olvasóközönségünknek.

kiáltám, mindeniknek kezét nyujtva és a mint Kata pirulva és mosolyogva állott a Janusi napfényben, észrevettem, hogy szívegi gyászruháját, könnyű világos nyári szövettel váltotta fel. Kálán-kálán mindegyiküknek örültem volna, de így együtt —

Jankó mosolygott, kellemes volt a szép férfias arcot, mely oly hűsöszen volt mogorva és bánatos — ismét derültnek látni. A Kata kis kezét melylyel a csipke napernyőjét fogta — érinté és a mozdulat mindent megmondott.

— **Mili** — Ted — hát nem értitek? kérd, az ünnepélyes öröm édes rezgésével a hangjában. Ezután mindig együtt kell miniket szívesen látni.

Ted fűtyölni kezdett meglepetésében és örömben; de én, miután asszony vagyok — csak sirni tudtam.

— Oh kiáltám éleken — már látom, hogy mi történt és úgy örülök, hogy nem véletlenül találkoztok az ajtónál.

— **Mili**, mi egy héttel ezelőtt a templomban találkoztunk. Eppen hét napja, hogy fér- és feleség vagyunk.

Kata hozzám saalladt, hogy boldog pirul az arcát a vállamon elrejtse, s az ő régi édes bátorlalan modorában sugta —

— **Mili**kém ne haragudj; ez volt az egyedüli ut előttünk és te vagy az első, a ki azt tudod!

— **Igen** szölt közbe Jankó mosolyogva — és nem bántuk meg, hogy a cseremóniákat mellőztük, ha ti az idegeitekre okozott rázkódást meg tudjátok bocsátani. Azonban azt gondolom, hogy a régi orthodox divat szerint térdre kellene bocsánatot kérnünk.

— **Miért?** — kérdém vidáman. Jankó mi nem vagyunk nem vagyunk nektek sem szűltek sem gyámotok.

Jankó megmozdította a kezemet és Kata vállamra tette a kezét és miután halásan megcsókolt azt sugta —

— **Csak** örangyalunk — és a legjobb barátunk.

— **A marostordamegyei tanfelügyelő** évi közgyűlést Maros-Vásárhelyt e hó 10-én tartotta, melyről a következőket írják: Lakatos Sámuel egyleti elnök a neveléstörténet röpké állapításával folyóitotta emléktümben, hogy még az 1843—44. orsz. gyűlésen ki lett mondva a magyar nyelvnek minden iskolában való kötelező tanítása s még boldogult Eötvös idejében a tanítói fizetés 300 frt minimuma. Daczára ezeknek ma is, negyed század elteltével hol állunk? De félre a tanítók helyzetének évtizedeken át irozatos lassúsággal történt javatása fölötti keserűséggel. Eligazitanak a miniszteriumban mindent. A tanítónak is megadják 20—30 évi óta minden esztendőben a 300 frtot. A br. Bánffy Endre alaphól, mint már anyezor, ez éven is 200 frtot kapott egyetlentükn. Ezután következett a gyűlés fénypontja, Pallós Albert üdvözlő beszéde Deák Lajos kir tanfelügyelőhöz abból az alkalomból, hogy tanfelügyelőgének 10-ik esztendőjét tölté be a napokban. Deák 10 évi tanfelügyelőisége egyesületünk életében a fénykorszakot alkotja. E 10 év alatt a tanügyi oly lendületes fejlődést mutatnak megyénkben az iskolák oly nagy mérvű gyarapodást mutatnak föl, hogy ezek érdemét nagy részben Deák Lajos tanfelügyelőnek tudván föl, a tanítók fililárikából 200 koronát gyűjtöttek pár nap alatt, az ő nevére tendő alap tványra. Ezen összeghez az ünnepelt tanfelügyelő még 200 koronával járalt amakijelentésével, hogy a tanítói árvaház javára tétéményeztessék le. Ezen nemes tették önmagukat dicsőírik. A tanítók szeretetének így szép módon való nyilvánulása, a köztisztviselésben álló, derék tanfelügyelőnek nemes tettelvel találkozik. A keblü gyűlék felsorolását mellőzve csak azt említiük meg, hogy az egylet 1493 frt alap-tőkével s 8—9 száz frt értékű könyvtárral rendelkezik. Sikerkült bankett zárta be az ünnepélyt.

— **Az E. Kárpát-egylet** látogatott gyűlést tartott vasárnap. Az egylet brassó- és szilágymegyei osztályljal szaporodott. A belügyminiszter az egylet törekvését, a milleniumi kiállításra bemutatni az ásványvizeket, támogatni igérte. Az egylet ezenkívül több lényeges ügyet intézett el, a mikről megelőzőleg koronként már megemlékeztünk.

— **Egy segégy asszony sorsa.** Szegény asszony, rongyos asszony jött ma Kolozsvárra. Budapestben lakott, fényes palotában, hol nagy család szolgált ki s egyéb feladatot nem ismert, mint nyolcz gyermeke nevelését. Maga mivel asszony: németül, franciául beszél, az asszony férje vállalkozó volt. Hanem csak most, nem régebben, alig egy két hónapja egy nagy gyár bukása magával rántotta s százötven ezer forintot kellett fizetni. A csapás lesújtotta. Fizetett . . . És másnap főbe lőtte magát. Az asszony nyolcz gyermekével, — a kilenczediket szíve alatt viselve, koldusbotra jutott rossz ruhában, rongyosan, ázva, fázva megy most Brassóba, — egy krajczár nélkül. Még csak koldulnia sem szabad. Nincs miniszteri engedélye. A szegény, rongyos asszony pedig nem tudja, hogy mint fog eljutni majd a gyermekeivel Brassóba. Jó emberek, kik nem fáztok és nem éheztek, adjatok, a szegény asszonynak. Szerkesztőségünk, a polgármesteri hivatal után minden adományt hozzá fog juttatni.

— **Esküvő.** Az bej Viktor gyalui kereskedő és birtokos, holnap, szerdán tartja esküvőjét Szamosújvár legzebb leányával Amirási Netti kisasszonnyal.

— **A székely-történeti pályadíjal** intéző bizottsága f. hó 13-án tartotta meg ősi közgyűlést gr. Kun Géza elnöksége alatt. Jelen voltak: Köváry László alelnök, Kanyó Ferenc titkár, Felmeri Lajos, Márki Sándor, Szádeczki Lajos, Kozma Ferenc, Péterfi Dénes, Gergely Sámuel, Török István, Szabó Sámuel, Korács János, Lázár Gyula bizottsági tagok. A gyűlés főtárgyát Szádeczki Lajos jelentése képezte, a nyár folyamán Maros-Torda, Udvarhely, Csik és Háromszék megyén át le Brassóig tett tanulmányutjáról. Több nagybecsű krónikát fűszertől föl, érdekes műemléket talált. Fölötte gazdagnak jelenti a csikszécsi levéltárat újabb s a háromszéki Cseri-muzeumot régi emlékekben. 1555-ből megkapta a székely ősjog egy hitelse gyűjteményét, mely székely Corpus Juisnak tekinthető. Szádeczki a jövő éven folytatni fogja nagy sikerrel kecségető kutatásait s reméli lehet, hogy a székely nemzet története már a közel jövőben kikerül a sajtó alól. A székely oklevéltár IV. kötetét még a tél folyamán sajtó alá rendezi s tavaszra nagyméretű történeti munkát, Szabó Károly ez utolsó munkája is napvilágot látja.

— **Maros-Bogáton** az állami iskola építése, a Király József, tordai jeles építész mérnök vezetése mellett, a befejezéshez közeledik. A szép ősi napok kedvezése mellett a munkálatok gyorsan haladnak. Az épületet már pár hét múlva átadják a használatnak.

— **Id. Ábrányi Kornél, Ság József és Langer Viktor díszoklevelei.** A sz. udvashelyi delegált zenei-irodalmunk e három kitűnőségét dísztagjává választotta. Az erről szóló díszes okmány — mely Rigler bépesti gyász ízlését dicséri — a napokban lett kézbesítve, jegyzőkönyvi kiadvonst kíséretében.

— **Érdekes hymen-hir.** Aranyos-Maróthról írják: október hó 22-én a szikci várkastélyban fehér lobogó hirdette Odessai Arthur hercegnek eszenachi Hedwig Arles Dufour asszonnyal való eljegyzését. A fényes ünnepélyen jelen voltak az aranyos-maróthi tisztikar. A herceg bejárja harmadik felesége élen megindított

váló per befejezését, a mikor mostani választójával örök frigrre fog lépni.

— **Az időjárás.** A levegő erősen lehűlt. Ma reggel az álló vizek felületén vastag jégkéreg képződött, a levegő metszően hideg volt, a fagy még délután sem engedett, daczára a napugárnak, mely a tiszta égről egy uttal „hideg” mosolygott. Ha az idő így fog tartani, pár nap múlva elkövetkezik az ideje a korcsolyázásnak.

— **Nagy tűz Hunyadmegyében.** Hátszegről írják: Iszonyu tűzvész pusztított vasárnap Ohádban, Hunyadmegye egy kis oláh községében. A tűz egy szegény parasztnak a házából ütött ki, ahol a fűtő közelbe került tettek szarítani. A fűtőből szikra ugrott ki s egy pár percz múlva lángba borult az egész kunyhó. Nehány óra múlva pedig már ötven ház esett mártaléul a pusztító elemnek. Egy öreg, Revutya Nikula nevű parasztember, akinek mindene odagett, a tűzbe ugrott s már-már lángba borult a ruhája s oda is vész, ha egy fiatal parasztleány, aki egyedül nem vesztette el lélekjelenetét, utána nem ugrik s ki nem rántja az elkecseregett embert. Egy két éves fiú, akinek szülői nem voltak otthon s akire rázárták az ajtót, a tűznek áldozata lett. Az egész községben össze vissza alig van száz ház, így tehát a falunak fele pusztult el a nagy tűzvészben. A házak közül nem volt egy sem biztosítva.

— **A király Gödöllőn.** Megbízható forrásból nyerjük a hírt, hogy ő Felsége e hó huszadika körül, mintegy két heti tartózkodásra Gödöllőre fog jönni, hogy folytassa vadászatait, melyekben oly ritka szerencséje volt az idén. A vadászhatárral már jó előre intézkedik, hogy nagyobb hajtóvadászatokat rendezhesen, majd ha ő Felsége megjö. Azóta, hogy a király távozott Gödöllőről, még senki sem vadászott ő felsége kedvenc helyein, hogy le ne riasszák a vadat onnan. A kastélyban is meg van téve minden intézkedés a király fogadtatására.

— **A királyné életmódja.** A királyné Gödöllőn vagy Budán reggel 6 óra körül s gyors öltözködés után sétára indul. Többnyire egyedül járja be a park körül levő utakat; miközben fesztelentül, kegyesen szölit meg vagy társalog az utjába kerülő emberekkel. A séta után reggelizik: kávét, húst és tojást. Dél előtt tisztán szellemi munkával foglalkozkodik. A királyné sokat olvas s az irodalom minden mozzanatát figyelemmel kíséri. Határozott ebéd órája nincs. A mikor megehezik, eszik valamit — többnyire egy pohár tejet s egy darab fekete kenyert — s azután ismét sétára indul. Az estéket többnyire a király társaságában tölti. Ha a királyt elfoglaltsága távol tartja, udvarhölgyeivel társalog, kik a felséges asszony szeretetreméltóságát alig bírják eléggé magasztalni.

— **A Szent-István-renddel kitüntetett főherczegek.** A hivatalos lap e hó 12-iki számának az élen ugyancsak előkelő névsor van. Három főherczeg neve következik ott egymástán magyar korona legnagyobb kitüntetésével. A Szent-István-rend nagykereztje az a kitüntetés. A három főherczeg, a ki az első magyar rendjelet most megkapta: Ferencz Ferdinánd ausztriai-eszti főherczeg, vezérőrnagy: Lajos Viktor főherczeg altábornagy és Frigyes főherczeg altábornagy, az 5-ik hadtest parancsnoka és a pozsonyi parancsnoklő tábornok.

— **A Petőfi-társaság** vasárnap délelőtti tartott főelőadás ülésén ismét nagy számu s főleg nőköl álló közönség volt jelen. Az elnöki székét Komócsy József foglalta el. Vértessy Gyulától „Kirepült” című novelláit föl novellát Várady Antal dr. Szomori Károly vendégtől Ferenczy József olvasott föl költeményt „A hős” címmel. Utána Török László olvasott föl humoros költeményt. Vértessy Arnold olvasta föl a „Gizike” című elbeszélést. A hallgatóság valamennyi főelőadást zaja tapsokkal fogadta, a zárt ülésen Szana Tamás föltitkár bejelentette, hogy Rexa Dezső beküldötte Petőfi atyjának és anyjának egykori halotti bizonyítványát.

— **Szvetenay-emlék.** Mint Nagyzsebenből jelentik, a 12. hadtest Szvetenay báró elhunyt hadtestparancsnoknak azon a helyen, a hol a végzetes szélhűdés érte emléktül egy obelisket fog emeltetni.

— **Szilágyi igazságügyminiszter és a bírói függetlenség.** A képviselőház szombati ülésén Szilágyi Dezső igazságügyminiszter, válaszul Issekutz Győző interpellációjára, azt mondotta, hogy a Bokross-Montbach ügyben egyik részről alluziót tettek neki arra nézve, hogy a peres eljárás lehetőleg gyorsítsa. Másfelől pedig arra, hogy Erdélyben óvja meg a bírói függetlenséget. Győrfy Gyula országgyűlési képviselő kijelentette az „E-s” egyik munkatársára előtt, hogy ő volt az, a ki az igazságügyminiszter figyelmét ez utóbbi körülményre felhívta. Sőt bírói kiküldöttségeket kért Kolozsvárra, de az igazságügyminiszter kijelentette, hogy a perrendtartáshoz köti magát. Ezek után könnyű kitalálni, hogy a Montbach-Bokross-ügyben melyik fél volt az, a mely bizonyos alluziókat tett Szilágyi miniszternek.

— **Talpfa szállítása.** A m. kir. államvasutak igazgatósága az 1894. évre meg szűkeges 84,000 darab másodrangú talpfa szállítást biztosítani ohajtván, ez iránt nyilvános pályázatot hirdet. — Az ajánlatok az 1893. évi december hó 12-éig betérjeszteni

dők, a bánatpénzek pedig a megelőző napon déli 12 óráig beküldendők. A pályasatra vonatkozó részletes feltételek, ugy szintén az általános és különleges szállítási feltételek, a magy. kir. államvasutak anyag- és leltár beszerzési szakosztályánál (Budapest, Andrássy-ut 73. II. em. 43. ajtó), valamint minden illetveztetésnél megtekinthők, vagy a megállapított ár előzetes befizetése mellett a m. kir. államvasutak budapesti nyomtatványtáránál posta útján is megrendelhetők. A különleges feltételek minden példányáért 15 kr., az általános feltételekért pedig 25 kr. fizetendő.

— **A képviselőház tolyósóján** Fenyvessy Adolfnak, az országgyűlési gyorsiroda főnökének, a szombati ülés alatt nagyon heves szóváltása volt Kubinyi Géza országgyűlési képviselővel. Kubinyi Géza a folyórón odament Fenyvessyhez és megkérte, hogy egy fiatal ismerőst alkalmazza a gyorsirodában. Fenyvessy Adolf, a kinek kötelessége arról gondoskodni, hogy a gyorsirodában elegendő írkok legyen, azt mondta, hogy az iroda most túl van tömve és az ajánlott fiatal embert csak akkor alkalmazhatja, ha az irodában fűresedés lesz. Kubinyi Géza a ki különben is kissé heves természetű, nagyon bosszankodott, hogy az ő ajánlása nem tette meg a kívánt hatást, ingeriltlen fordult el és távozonban valami sértő szót kiáltott Fenyvessy felé, a ki természetesen szintén ingeriltlen válaszolt. A sértő szóváltás folyamán Kubinyi fölr nem érhető mozdulattal sietett vissza Fenyvessyhez és csak a közelben álló Tisza Kálmán közbelépése akadályozta meg a tettelegességet. A jelenet a folyosón nagy izgatottságot keltett.

— **A kir. herczeg mézeshelet.** Fiuméből jelentik, hogy József Ágost kir. herczeg fiatal nejevel, Augusta herczegnővel e hó 17-én, az esküvőjüket követő napon, Fiuméba érkeztek, hol 14 hónapon át a regényes fekvősző Villa Giuseppe-ben fognak lakni. E célra már be is rendezték a villát, a hova később József főherczeg is ellátogat családjával együtt.

— **A király Taaffe grófnak.** Mint Bécsből sürgönyzik, a király Taaffe grófnak gyönyörű keretbe foglalt, kegyes ajánlattal ellátott arcképét küldte. A kép a királyt huszárnagyi egyenruhában ábrázolja.

— **A pápa aranyozásája. XIII.** Leo pápa az arany erényörmezt, melylyel őrlő-évre valamely fejedelemi ház női tagját szokta kitüntetni, a jövő esztendőben, mint, római levelezők telegrafálja, Stefánia övtrónörökösének fogja adományozni. Erről az elhatározásáról már értesítette is a királyi udvart.

— **A főherczegnő kelengyéje.** József Ágost főherczeg menyasszonyának Augusta bajor főherczegnőnek kelengyéje többek között a következő ruhadarabokból áll: Egy világos-zöld, rózsaszínű szeg élyekkel díszített moiré damasztuha; alul ivalaku, világos-zöld satin-duceess valódi ezüsthimzés, a mely rózsaguirlandot ábrázol. A gömbölytlen kivágott derék sima satin-duceesse a l'Anne d'Autriche gallérral van ellátva, gazdag relief-himzéssel. Különösen szépek a világos-zöld mousselinből készült ujjasok, a melyek éppugy, mint a ruhaderék, valódi point Duchesse-csipkével vannak díszítve. A toilletthez elhasznált értékes csipkét Gizella főherczegnő ajándékozta. Feltűntet kelt egy kék moiré-antik ruha, alján világoskék mousselin-fodorral. A ruhaderékon nagy gallér van valódi braoanti csipkékből és himzett rózsacsokrokból összeállítva. Nagyon izéles továbbá egy sárga ondine-toilette, a melynek alján sárga margaritokkal himzett fodrok vannak, ezeket az aljhoz sárga szalagcsokrok erősítik. Sárga atlasz-szövet simul a ruhaderékhez, a melynek mely kivágása gyönyörű antike és margarithimzéssel van díszítve. Nagyon elegáns továbbá egy fekete bársonyruha, melynek alja egészen sima, alul fodorral, a melyet apró fekete bársony szalagcsokrok váltanak fel. A felső derék rövid kabátalaku. crémés-zöld himzésből készült nyakdíszszel, az alsó derék világoskék mousselin-fodorokkal és crém-színű himzett betétekkel van ellátva. Ugyanazon czég Gizella főherczegnőnek egy gyönyörű fekete mousselinruhát készített, valódi valenciennes csipkebetéttel és fekete atlaszcsokrokkal.

— **A barcelonai bombamerőnylet.** Mint lapunknak Párisból táviratozzák, Spanyolország kezdemenyezni fogja, hogy az anarkisták ellen nemzetközi bizottság rendszabályokat léptessen életbe. Az összes párisi lapok nagy megbotránkozás hangján innak arról, hogy az anarkisták tegnap este St.-Ruentinben gyűlést tartottak, a melyek Guorges dicsőítette a barcelonai merőnylet elkövetőit, lelkesülten magasztalta Ravacholt és nyíltan ajánlotta a gyilkolást és gyújtogatást. — Madridban a regenskirálynő rendkívül szigorú rendszabályokat léptetett életbe; ezek egyike megfosztja a spanyol polgárokat a személyes szabadságjogától, ugy, hogy minden gyanus embert azonnal el lehet fogni. A merőnylet sebesültjei közül tegnap ismét heten meghaltak.

Szerkesztőségi üzenet.

Kiváncsi X. Návtelem l. valére nem válaszolunk. Ha feleletet akar a l. lapján foglalt kérdésre, tessék saját neve alatt kérdezősködni.

Pusztai büne.

Pusztai Bélától ma a következő vallo-mást kaptuk:

Tekintetes szerkesztőség!

Egy ismeretlen szerzőnek tartozom elégtétellel. Az „Ellenzék” tegnapi számában „Asszony bosszúja” című népszimni (pályamű) szinbirálatában, a bíráló kemény hangon, lebíralja a szerzőt, mint olyant, ki egy darabban szereplő zsidóval elmondhatja, — mikor a csendőrök elviszik, — Bánk e remek mondatát „Nincs a teremtésben vesztés csak én; nincs árva, csak az én gyermekem.”

Az ismeretlen szerző ur, ebben a doglogban ártatlan, mert ezt a mondat ő nem írta meg a darabjában, hanem én rögtönöztem, (nem dicsekvésképen mondom) a így nem őt illeti a kritika erre vonatkozó része, hanem engem. (Nem teszem az ablakba.)

E felvilágosítással tartoztam önöknek, magamnak és a t. népszimni-bíró bizottságnak.

Magamat a tek. szerkesztőség jóindulatába ajánlván, maradtam teljes tisztelettel

PUSZTAY BÉLA.

Pusztai tehát felmenti az ismeretlen szerzőt a fellázító irodalmi véték alól. Ő maga elismeri hibáját, a mivel nem dicsekszik és elfogadja büntetését, a mit nem tesz az ablakba. Helyes! Azonban se Pusztai, se más ne legyen abban a vélekedésben, hogy a balvözeti rögtönzés miatt mult ki a darab — mert mikor Pusztai azt a szellemi tévelygést „megreszkírozta”: „Az asszony bosszúja” már halott volt.

LEGUJABB.

(Az Ellenzék eredeti távirata.)

Kossuth Lajos visszahonosítása.

Budapest, nov. 14.

A képviselőház gyűlésén tegnap Juszt Gyula benyújtott egy kérést, mely számos költői lakos által volt aláírva.

Ebben a kérésben az 1879. évi honosági törvény megváltoztatását, illetve Kossuth Lajos vissza honosítását kéri. A házbán ebből a kérésből előreláthatólag élénk vita fog kifejlődni.

Országgyűlés.

Bpest, nov. 14.

A képviselőház mai ülésén folytatták a belügyi tárcza költségvetésének tárgyalását s azt részleteiben le is tárgyalták.

Hosszabb vita csak a nyugdíj és a színházak tételénél volt.

Holnap a földmívelésügyi tárczát fogják tárgyalni.

Bethlen András gr. lemond.

Budapest, nov. 14.

Ma nagy feltűnést keltett mindenfelé azon hir, hogy gr. Bethlen András földművelési miniszter lemond.

A királyné a magyar nyelvről.

Bécs, nov. 14.

Királynénk tegnap Bécsben moglógatta a katonatiszti leánynyelv intézetet.

A látogatás alkalmával bemutatták a Felsőges asszonynak: S z t r a k a magyarnyelv professzort.

A királyné a magyarnyelv tanárának beszélgetés közben azt mondotta:

Csak tanítsa szorgosan a magyar nyelvet, mert az épen oly szép, mint kellemes nyelv.

Az új kultuszminiszter.

Budapest, nov. 14.

Elterjedt hírek szerint Csáky Albint valás és közoktatásügyi miniszter utódja: gróf Andrássy Gyula lesz.

Hir szerint ez már „fait accompli” volt de a kormánypártban felzúdult ellene és ezért Andrássy vissza lépett.

A házbán ma egész biztosan beszéltek, hogy Andrássy lesz a kultuszminiszter, Pulszky Ágost pedig kultuszminiszter államtitkár.

Nemzeti színház.

Kolozsvárt, szerdán, 1893. november 15-én.

Ivánti Jenő jutalomjátékául:

A NAGY GALEOTTO.

Felolós szerkesztő:

BARTHA MIKLÓS.

Segéd-szerkesztő és kiadaplajajadonca:

MAGYARY MIHÁLY.

H i r d e t é s e k.

Sz. 13.699—1893.
ár.

1094. (2-3)

Árverezési hirdetmény.

Kolozsvármegye alólírt árvaszéke, mint főgyámhatóság által ezennel közhírré tétetik, miszerint a néhai Mille Sándor és neje hagyatékához tartozott és:

- 1.) A m.-macskási 67. sz. tjkvben A I. 1—24. r. sz. alatt foglalt ingatlanok, vagyis a tagosítás után e helyett kapott, s átalakítás folytán 1—9. r. sz. alatti, s ugyanazon tjkvben a A + 1. r. sz. alatti ingatlanok egyharmad;
- 2.) a m.-macskási 79. számú tjkvben A + 1. rendszám alatti ingatlanok egyharmad;
- 3.) a hosszú-macskási 67. számú tjkvben A + 1—3. r. sz. alatti ingatlanok egyharmad, s
- 4.) a m.-macskási 98. számú tjkvben A + 1. r. sz. alatt foglalt ingatlan egyharmad, s kiskoru Tusai Lászlót illető részei nyilvános árverésen a legtöbbet ígérőknek el fognak adatni; kikiáltási ár: 800 frt o. é. összeg.

Árverezési határnapul Kolozsvártt, a megyei árvaszéknél **folyó évi december hó 9-ik d. e. 9 óra** tüzetik ki.

Az árverezés fogantatásával árvaszéki ülnök Ince Emil úr bizatik meg, kinél a venni szándékozók az árverezési feltételeket a hivatalos órák alatt megtekinthetik.

Kolozsvármegye árvaszéke Kolozsvártt, 1893. szeptember hó 27-én tartott üléséből.

HORY BÉLA,
elnök.

Sz. 3100—1893.

1096 (1-3)

Hirdetmény.

Szamosújvár város közönsége a tulajdonához tartozó, s Kápolna községében, a galgói vasút-állomáshoz közel fekvő erdejéből mintegy 36 és fél k. holdnyi erdőterület C. özvegyasszony 80—100 éves tölgy és bükkfa hozamának kihasználási jogát a

folyó évi November hó 29-én délelőtt 9 órakor

a tanács termében tartandó és zárt ajánlatokkal egybekötött nyilvános szóbeli árverésen, 5000 forint kikiáltási áron felül, a legtöbbet ígérőnek eladja, illetve hasznosbérbe adja.

Az árverezni kívánók zárt ajánlatukhoz a megígért összegnek 10%-át, a szóbeli árverésnél az alapár 5%-át kötelesek bánságpénzzel az árverező bizottság kezéhez letenni. Egyéb részletes feltételek Ábrahám Zachár gazdasági tanácsosnál, a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Szamosújvár sz. kir. város tanácsa.

Szamosújvár, 1893. évi november hó 9-én.

Placiniár Dávid,
polgármester.
Osztján Kristóf,
főjegyző.

Sz. 4291—1893.
tkv.

1098. (1-1)

Hirdetmény.

A sz.-udvarhelyi kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság részéről közhírré tétetik, hogy a sz.-udvarhelyi székely egyleti első takarékpénztárnak, mint végrehajthatóknak, Gérih Adolf ügyvéd ügygondnok által képviselt Péter György és neje Csiki Erzsébet hagyaték, volt k.-oláhfalvi lakók végrehajtást szenvedők ellen 125 frt s járuléka kielégítése végett ezen kir. törvényszék területéhez tartozó, K.-Oláhfalva község 223. sz. tjkvben foglalt ingatlanok, melynek összes becsértéke 403 frt, a mely összeg egy-szersmind kikiáltási ár is, az 1894. évi Január hó 4-ik napján délelőtti 9 órakor, K.-Oláhfalva község házában megartandó nyilvános árverésen a legtöbbet ígérőknek el fognak adatni.

Árverezni szándékozók a becsárnak 100%-át készpénzben, vagy óvadékpénzben papírban kötelesek a kiküldött kezéhez letenni.

Az árverezési további feltételek a hivatalos órák alatt ezen kir. telekkönyvi hatóságnál megtekinthetők.

A kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság.

Sz.-Udvarhelyt, 1893. évi október hó 16-án.

Dr. VOITH GERÓ,
kir. törvényszéki egyesbíró.

ARANYOZÓ ÜZLET

KOLOZSVÁRTT,

Belközép-utca, Minorita-épület 10-ik szám.

Alantirt van szerencsém a mélyen tisztelt közönség tudomására adni, miszerint a **Hid-utczából**

ARANYOZÓ MŰHELYEMET

a Minorita-épület boltihelyiségébe áttettem.

Elvállalok minden e szakmába vágó aranyozásokat, egy mint: új képereteket és fűzőkereteket, függönytartókat, mindenféle szabadidőszíni aranyozásokat a legújtanosabb árban.

Bátor vagyok a mélyen tisztelt Főtisztelendő uraknak tudomására adni, hogy elvállalok egészen új oltár készítését, régi oltár újabb aranyozását, mindenféle aranyozotti templomi díszítéseket a legjobb és tiszta arannyal való aranyozást felelősség mellett.

— Vidéki megrendeléseket gyorsan és pontosan készítek. —

A mélyen tisztelt közönség pártolását kérve,

1000. (15-86)

alázatos szolgálja:

KASS ANTAL,
aranyozó.

GERGELY ANDRÁS

épület-, diszmű-bádogos, Takaré- tüzhely gyára

KOLOZSVÁRTT,

Külszappany-utca 10. házszám alatt, saját házában. (a Főposta közelében.)

Elvállalok mindennemű

ÉPÜLET- ÉS DISZMŰ-BÁDOGOS-MUNKÁKAT,

továbbá **házfedelek, csatornák** megfestését, **javitásokat** úgy helyben, mint vidéken, a legújtanosabb árban.

Gyártmányaimért melyek saját szigorú felügyelete alatt a legújtanosabb anyagból készülnek teljes felelősséget vállalok.

Költségelőirányzatok és árjegyzékek kívánatra ingyen és bérmentve küldetnek.

1047. (4-5)

Harmonikáról, mechanikai hangszerekről, zongorákról külön-külön képes árjegyzékek kéréndő.

Nagy képes árjegyzék ingyen és bérmentve — javítások pontosan és gyorsan.

Sternberg Armin és testvére

es. és kir. szab. hangszereipar
Budapest, VII. ker. Kerepesi-út 36.
Saját készítményű, mindennemű hangszerek és azok kellekai és alkalmozásai.
Mindennemű hangszerek és zenelők javítása és hangolása szakmájuk pontosságával eszközöltetik.

A „COLUMBUS” cimbalmverőfj megzútat az addigi pamutost és csővezetést, erős és csengő hangot nyerünk általa. Minden verőre bárki ráhuzhatja és mindenkor le is huzhatja — Sohasem pusztul el. — Ára a verőpálcákkal együtt az utóbbinak minősége szerint 1 frt, 2 frt, 2 frt 50 kr, 3 frt és 3 frt 50 kr. Külön a „COLUMBUS” verőfj párja 1 frt.

Legújabb! Legújabb!

INTONA

változtatható ércjátéklapokkal és korlátlan műsorral.

Ezen új találmány hangszere minden előzetes tanulmány és zeneismeret nélkül száz meg száz tétel szerinti zenedarabot lehet játszani. — Ára 12 frt, a kótalapok darabja 30 kr.

Megrendelések az árak eléleges beküldése mellett vagy utólagos átutalással teljesíthetnek.

1028. (8-20)

Egy könyvelő,

ki esti szabad óráiban bármely könyvelési teendőket elvállal,

főleg nagyobb kereskedésekben,

— ajánlkozik. —

Czime megtudható a kiadó-hivatalban.

1099. (1-2)

Szálloda (Hotel.)

30 ezren felüli lakossal bíró városban

egy virágzában levő és teljesen berendezett

elsőrendű szálloda

családi körülmények miatt,

előnyös feltételek mellett

azonnal átvehető.

Bővebb felvilágosítást ad e lap kiadó-hivatala.

1074. (2-3)

Csucsai első minőségű

hasáb bükkfa,
nem usztatott.

Egy vagon 100 métermázsa Kolozsvártt, házhoz szállítva 66 frt, Csucsán helyt 44 frt vagonba rakva.

Megrendelhető Csucsán, akár Kolozsvártt:

a kolozsvári hitelbank és társai
csucsai fiárlétének utódánál.

988. (14-15)

GÁLL SIMON,
(„Korona” vendéglő.)

MATUTSEK JÓZSEF

— 27. év óta megalapított —

férfi-, női- és gyermek cipész-üzlete

Kolozsvártt,

Fótér 32-ik szám alatt,
a volt HUTFLESZ-féle üzlethelyiségben.

Megrendelések beküldött mérték vagy lábbeli minta után a legjobb anyagból és dívat szerint, lehetőleg gyorsan teljesíttetnek.

781. (29-x)

A „KÖZMŰVELŐDÉS” Irod. és Műnyomdai Részvénytársaság Kolozsvárt

Beltorda-utca 1. sz. alatti felvételi irodájában

papír-, író-, rajz- és irodaszerekből kereskedést rendezett be,

melyet sietünk szíves figyelmébe ajánlani.

Díszes dobozokba öltött hazai és külföldi Levélpapírok, úgy minden e szakmába vágó cikkek jutányos áron lesznek kiszolgálva.

Gazdag választék van a következő iskolai cikkek közül is és pedig: Carton-papír, ecetek, előírt füzetek, egyszeregy-táblázatok, fanemű rajzeszközök, fokmérők, füzet-tartók, gyakorlati füzetek, hajlított vonalzó, háromszögek, hangjegyfűzetek, írásminták, írták, írótollak, írók, íróhegyezők, író-örök, iskolai füzetek, iskolai táskák, jegyzet-

könyvek, könyvcímkek, iskolai bizonyítványok, órarendek, palatáblák, palavesszők, rajzeszközök, rajzeszközök, rajzfűzetek, rajzminták, rajzkréták, rajzpapír, rajzeszkek, rajz-írón, rajz-tollak, rajztömbök, rajz-vászon, szorgalmi jegyek, tekercs rajzpapírok, térlák, tollak, tollszárak, tolltokok, törölő mészák, tussok, tuss-csészek, zsebkörzők, zsebtélapartók stb. stb.

Árai határozottak, de olcsók. — Vidéki megrendelést igen pontosan teljesít, s 10 frton felül bérmentve küldi meg.

897. (12-x)